

Κυπριακό vs οικονομία

Παρασκηνιακά έως το φθινόπωρο

Ο ΓΓ του ΟΗΕ Μπαν γκι-μουν έδειξε να κατανοεί την αναγκαιότητα που προτάσσει η Λευκωσία για εξομάλυνση των οικονομικών προβλημάτων μετά το μνημόνιο, ωστόσο, παρασκηνιακά αυτό δεν σημαίνει ότι σταματά κάθε προεργασία στο Κυπριακό, μέχρι και το φθινόπωρο. Ήδη στη συνάντηση που είχε ο υπουργός Εξωτερικών Ιωάννης Κασουλίδης στην έδρα του διεθνούς οργανισμού, τα ξημερώματα της Πέμπτης, τέθηκαν επί τάπητος θέματα οικοδόμησης εμπιστοσύνης με προεξάρχον αυτό των Βαρωσίων, κάτι που επαναλήφθηκε το βράδυ της Παρασκευής στη συνάντηση που είχε με τον Αμερικανό ΥΠΕο Τζόν Κέρι.

Του Διονύση Διονυσίου

Όπως διευκρίνισε ο κ. Κασουλίδης στον ΓΓ του ΟΗΕ, η Λευκωσία είναι έτοιμη σε περίπτωση επιστροφής των Βαρωσίων να αποδεχθεί άνοιγμα του λιμανιού της Αμμοχώστου, υπό την αιγίδα της ΕΕ, για τους Τ/Κ. Επιπρόσθετα, έκανε λόγο για άρση των ενστάσεων που έχει η Κυπριακή Δημοκρατία για σειρά εναρμονιστικών κεφαλαίων ΕΕ-Τουρκίας. Το θέμα αυτό ανέλαβε να διερευνήσει με τον Ταγίπ Ερντογάν προσωπικά ο κ. Κέρι. Την ίδια στιγμή το επιτελείο Ντάου-νερ, το οποίο επίσης παρουσιάζεται πεπεισμένο ότι στην παρούσα φάση δεν υπάρχουν πολλές πιθανότητες να πεισθούν οι Ε/Κ για την έναρξη μιας νέας πρωτοβουλίας στο Κυπριακό, εργάζεται προς την κατεύθυνση περισσότερο της μυστικής διπλωματίας. Σύμφωνα με πληροφορίες του "Πολίτη", τα Ηνωμένα Έθνη θα εβλεπαν ως πολύ θετική εξέλιξη το άνοιγμα απευθείας καναλιών επικοινωνίας μεταξύ του Προέδρου Αναστασιάδη και του Ταγίπ Ερντογάν, κάτι που και η Άγκυρα δεν φαίνεται να βλέπει αρνητικά, υπό μία, όμως, προϋπόθεση: ότι θα υπάρξουν παρόμοια ανοίγματα μεταξύ της τουρκοκυπριακής ηγεσίας με την Αθήνα. Το θέμα σκαλώνει, σύμφωνα με διπλωματική πηγή, κυρίως στα οικονομικά προβλήματα που αντιμετωπίζει αυτή τη στιγμή η Ελλάδα, με την Αθήνα μάλλον να μην επιθυμεί να εμπλακεί σε μια κίνηση η οποία στο επίπεδο του συμβολισμού μόνο μεψιμορίες μπορεί να προκαλέσει.

Από την άλλη η Λευκωσία μεταφέρει στα Ηνωμένα Έθνη ότι τέτοιου τύπου ισοσκελισμένες διπλωματικές κινήσεις που επιθυμεί η Άγκυρα είναι κατανοητές σε ό, τι αφορά τους συμβολισμούς, πρακτικά, ωστόσο, δεν μπορούν να είναι αποτελεσματικές. Μετά από δεκαετίες Κυπριακού, ακόμα και οι λιγότερο ενημερωμένοι παίκτες γνωρίζουν ότι η κύρια διαβούλευση μπορεί να γίνει μέσω Λευκωσίας και Άγκυρας, όπου υπάρχει και η δυνατότητα λήψης αποφάσεων. Αυτό απέδειξε, εξάλλου, η τελευταία δεκαετία, αφού τόσο ο Τάσος Παπαδόπουλος όσο και ο Δημήτρης Χριστόφιας ήταν σε θέση να πάρουν αποφάσεις, σε αντίθεση με τους κυρίους Ταλάτ και Έρογλου, οι οποίοι διέκοπταν τις διαπραγματεύσεις για συντονισμό με την Άγκυρα. Αυτό που ζητά η Λευκωσία και ο Πρόεδρος Αναστασιάδης, κατέστησε σαφές δημόσια, δεν είναι η επανάληψη διακινοτικών συνομιλιών μεταξύ κωφών, αλλά αποτελεσματικές συνομιλίες στη βάση μιας συνεννόησης με την Άγκυρα, η οποία θα έχει αρχή, μέση και τέλος. Στόχος η δημιουργία ενός ομοσπονδιακού ευρωπαϊκού κράτους με ισχυρούς πυλώνες στην εξωτερική πολιτική, την ασφάλεια και την οικονομία, και ταυτόχρονα με δύο συνιστώσα κρατίδια με ισχυρές τοπικές εξουσίες. Στο πλαίσιο του διακανονισμού, οι Ε/Κ θα πάρουν έδαφος και οι Τ/Κ πολιτική αναγνώριση, ενώ το κεφάλαιο των εγγυήσεων πιστεύεται ότι θα επιλυθεί μέσω της ένταξης στο συνεταιρισμό για την ειρήνη και σταδιακά στο ΝΑΤΟ.

Δηλώσεις ίσον πιέσεις;
Τους τελευταίους δύο μήνες, και μάλιστα εν μέσω κορύφωσης της οικονομικής κρίσης, πυκνώνουν διεθνώς οι εκ-

Σύμφωνα με πληροφορίες του «Πολίτη» τα Ηνωμένα Έθνη θα εβλεπαν ως πολύ θετική εξέλιξη το άνοιγμα απευθείας καναλιών επικοινωνίας μεταξύ του Προέδρου Αναστασιάδη και του Ταγίπ Ερντογάν, κάτι που και η Άγκυρα δεν φαίνεται να βλέπει αρνητικά υπό μία όμως προϋπόθεση

κλήσεις για επίλυση του Κυπριακού, με την υποσημείωση ότι η ενοποίηση θα οδηγήσει την Κύπρο σε έξοδο από τα οικονομικά της προβλήματα, με ενδεικτικότερες αυτές των κυρίων Ρασμούνσεν και Ρεν. Οι δηλώσεις μάλιστα αυτές, όπως καταγράφονται από διάφορα διεθνή ΜΜΕ, συνδιάζονται και με την πρόσκληση για από κοινού εκμετάλλευση των υδρογονανθράκων στην ΑΟΖ της Κύπρου. Οι δηλώσεις αυτές θα πρέπει να εκληφθούν ως πίεση προς την Κυπριακή Δημοκρατία για επίλυση του Κυπριακού σε μια περίοδο που οικονομικά αντιμετωπίζει προβλήματα;

Αυτή την εκδοχή, πάντως, υιοθέτησε ο πρόεδρος της ΕΔΕΚ Γιαννάκης Ομήρου την Πέμπτη: "Αν κάποιος νομίζει ότι λόγω της οικονομικής κρίσης που μαστιάζει την Κύπρο μπορούν να μας επιβάλουν λύση, να το ξεχάσουν", δήλωσε στα ΜΜΕ. Σύμφωνα με διπλωματική πηγή, δεν είναι αυτό το ζητούμενο. "Εξάλλου", σχολιάζει μάλον με δόση σγκατάβασης, "οι Ε/Κ φίλοι μας πρέπει να επιλέξουν μια σταθερή εκδοχή να προβάλλουν. Το 2004 κάποιος δεν ήθελε λύση, γιατί θα τους φορτώνανε τους φτωχούς Τ/Κ να τους συντηρούν. Σήμερα, δεν θέλουν λύση διότι μάλλον θεωρούν ότι έχουν φτωχύνει οι ίδιοι. Ποιο από τα δύο ισχύει και κάτω από ποιες προϋποθέσεις επιθυμούν λύση του Κυπριακού";

Σύμφωνα με την ίδια διπλωματική πηγή, ο διεθνής παρά-

γοντας δεν κόπεται για λύση του Κυπριακού, ούτε εκβιάζει τους Ελληνοκυπρίους. Αν υπήρχε μια διεθνής συνομοσία, όπως πολλοί νομίζουν ότι υπάρχει, "τότε το όποιο μνημόνιο θα ήταν προϋπόθεση για τη λύση, και επιπλέον καμιά διεθνής εταιρεία -εν μέσω κρίσης- δεν θα δεχόταν, παρά τις απειλές της Τουρκίας, να υπογράψει συμβόλαια με την Κυπριακή Δημοκρατία για την εκμετάλλευση της ΑΟΖ της". Εν κατακλείδι, η ίδια διπλωματική πηγή επισημαίνει: "Κάποτε οι Ε/Κ πρέπει να κατανοήσουν και κάποια πράγματα που είναι αυτονόητα. Ότι δηλαδή η Κυπριακή Δημοκρατία δεν μπήκε στην ΕΕ ως αναγνωρισμένο κράτος για να παραδοθεί στην Τουρκία, όπως κάποιος νομίζει. Την ίδια στιγμή, όμως, η ΕΕ δεν μπορεί να παραγνωρίσει μια χώρα 80 εκατ., όπως η Τουρκία, τη στιγμή που διαδραματίζει έναν πολύ σημαντικό ρόλο στην ευρύτερη περιοχή και εμπλέκεται σε θέματα όπως το συριακό, την περιχαράκωση του Ιράν, ενώ ξεκίνησε διαδικασία επανασυγκόλλησης των σχέσεων της με το Ισραήλ". Ήδη χθες, ο Πρόεδρος της Τουρκίας Γκιουλ άνοιξε ολοκληρωτικά το παιχνίδι για τις προοπτικές στην περιοχή, τονίζοντας ότι το φυσικό αέριο και η αξιοποίησή του μπορεί να φέρει κοντά όλες τις χώρες της περιοχής, κατονομάζοντας την Κύπρο το Ισραήλ, την Αίγυπτο το Λίβανο, και βεβαίως την ίδια την Τουρκία.

Κυπριακό και Τ/Κ

Στη βόρεια υποτελή από την Τουρκία τ/κ διοίκηση, τα πράγματα τον τελευταίο χρόνο έχουν εκτραχυνθεί, κυρίως στο συντηρητικό Κόμμα Εθνικής Ενότητας. Με τον Ντερβίς Ερόγλου ως "πρόεδρο της ΤΔΒΚ" και κατ' επέκταση αποστασιοποιημένο από τα κομματικά, η Άγκυρα διά χειρός Ερντογάν, εκτός από οικονομική λιτότητα, επέβαλε με βραχεία κεφαλή στην ηγεσία του κόμματος τον Κουτσούκ Ιρσέν εις βάρος του εκλεκτού του Ντερβίς Έρογλου, Κασίφ Αχμέτ. Η εξόφθαλμη παρέμβαση της Άγκυρας εξόργισε μεγάλη μερίδα των Τούρκων εθνικιστών, αναπτύσσοντας στις τάξεις του πάλαι ποτέ εθνικιστικού κόμματος μια ισχυρή φράξια κυπριωτισμού. Αίφνης τα στελέχη αυτά του κόμματος Εθνικής Ενότητας άρχισαν να θεωρούν την Τουρκία ως εχθρική διακείμενη στην τ/κ κοινότητα, σε σημείο που μπορούν σήμερα να βρίσκουν σημεία επικοινωνίας με το Τουρκικό Ρεπουμπλικανικό Κόμμα του Οσκάν Γιορκατζιόγλου και άλλες ομάδες πληθυσμού. Οι τ/κ αυτές ομάδες θα μπορούσαν εν δυνάμει να ελέγχουν πολιτικά τα πράγματα στον βορρά, σε περίπτωση που υπήρχε μια σαφής κινητικότητα στο Κυπριακό. Όχι γιατί ξαφνικά αγάπησαν τους Ε/κ, αλλά διότι αντιλαμβάνονται ότι ο έλεγχος της Τουρκίας γίνεται ολοένα και πιο ασφκτικός, με αποτέλεσμα αργά ή γρήγορα να διοικούνται από εποίκους και εκκλιθούς της Άγκυρας, οι οποίοι σήμερα πλειοψηφούν στα κατεχόμενα, αλλά δεν έχουν δικαίωμα ψήφου... ακόμα. Εν κατακλείδι, σύμφωνα με ξένη διπλωματική πηγή, η Τουρκία σαφέστατα έχει τον πρώτο λόγο στο Κυπριακό, αλλά κατά τη διαδικασία δεν μπορούν να αγνοηθούν οι Τ/Κ, οι οποίοι θέλουν λύση για έναν και μοναδικό σκοπό. Διά της λύσης εντάσσονται λειτουργικά στην ΕΕ, και απαλλάσσονται σε μεγάλο βαθμό από την Τουρκία, αλλά μπορούν να αισθάνονται και περισσότερο ασφαλείς έναντι των Ε/Κ.

Κασουλίδης - Κέρι

Καλή χαρακτηρίσε τη χθεσινή συνάντηση του Αμερικανού υπουργού Εξωτερικών Τζον Κέρι με τον Κύπριο ομόλογό του Ιωάννη Κασουλίδη ο αναπληρωτής εκπρόσωπος του Στέιτ Ντιπάρτμεντ Πάτρικ Βεντρέλ. "Η Κύπρος είναι καλή φίλη και εταίρος των ΗΠΑ, με την οποία έχουμε εργαστεί για πολλά έτη", είπε ο κ. Βεντρέλ. Σχετικά με το περιεχόμενο της συζήτησης, ανέφερε ότι "συζήτησαν την αμερικανική υποστήριξη στις προσπάθειες για επανένωση της Κύπρου ως μία διζωνική ομοσπονδία, υπό την αιγίδα της αποστολής καλών υπηρεσιών των Ηνωμένων Εθνών που ηγείται ο κ. Ντάου-νερ". Σύμφωνα με τον αναπληρωτή εκπρόσωπο, "ο κ. Κέρι εξέφρασε την υποστήριξη των ΗΠΑ στις προσπάθειες για επαναφορά της κυπριακής οικονομίας σε δρόμο σταθερότητας και ανάπτυξης. Συζήτησαν επίσης τις ενεργειακές έρευνες στην Ανατολική Μεσόγειο και άλλα θέματα". Σε δηλώσεις του μετά τη συνάντηση με τον Αμερικανό υπουργό, ο κ. Κασουλίδης είπε ότι ο κ. Κέρι "έχει κάποιες ιδέες για

το πώς οι ΗΠΑ θα μπορούσαν να βοηθήσουν στις προσπάθειες. Απεδέχθη να διερευνήσει τις εισηγήσεις με την Τουρκία για την Αμμόχωστο και θα κρατήσουμε επαφή για να δούμε πώς θα μπορέσει να συνεχιστεί η κατάσταση, με στόχο, ασφαλώς, πάντοτε να επέλθει και η λύση του κυπριακού προβλήματος, κατά τρόπον δίκαιο και σωστό απέναντι στην Κύπρο και τους Κυπρίους".

Σε κάποια στιγμή της συνομιλίας, ο κ. Κασουλίδης πρότεινε, όταν ξεκινήσουν οι διαπραγματεύσεις, να συζητηθεί πρώτα η εδαφική πτυχή, και όχι η συνταγματική, όπως επιθυμεί η Τουρκία.

Απαντώντας σε ερώτησή μας αν ο κ. Κέρι συνέδεσε την κρίση με τη λύση του Κυπριακού, ο κ. Κασουλίδης είπε: "Όπως τον ακούσατε, έχει παραθέσει τρία θέματα. Από την ώρα που έχουμε εξηγηθεί ότι τα τρία αυτά θέματα δεν εξαρτώνται το ένα με το άλλο, αλλά μπορούν να ενισχύουν αυτούς τους τρεις διαφορετικούς δρόμους, τα πράγματα, νομίζω, βρίσκονται στη σωστή τους διάσταση".

Αναστασιάδης - ΕΕ και οικονομία

Στην επικείμενη Σύνοδο Κορυφής της ΕΕ ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας γνωρίζει ότι θα ακούει προτροπές για επανεκκίνηση του Κυπριακού. Ο ίδιος δεν θα είχε πρόβλημα να το κάνει, υπό κάποιες, όμως, σοβαρές προϋποθέσεις:

● Πρώτον, να υπάρξει μια δέσμευση της Τουρκίας, ύστερα από συνεννόηση με τον Ερντογάν, ότι θα υπάρξει παραγωγικός διάλογος. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί, μεταξύ άλλων, εάν η χώρα αυτή συγκατανεύσει σε ένα σημαντικό μέτρο οικοδόμησης εμπιστοσύνης, όπως αυτό των Βαρωσίων, μία κίνηση, η οποία θα ανατρέπει το αρνητικό κλίμα στο εσωτερικό της Κύπρου.

● Δεύτερον, ότι οι Ευρωπαίοι εταίροι μας δεν θα συνεχίσουν την πίεση στην Κύπρο, μέσω του μνημονίου, γεγονός που ήδη έχει αποδυναμώσει σημαντικά την αξιοπιστία του ίδιου του Προέδρου στο εσωτερικό. Αν η Κύπρος έως και το φθινόπωρο, και ιδίως μετά την πρώτη αξιολόγηση της τρόικας το καλοκαίρι, δείξει ότι μπαίνει σε πορεία ανασυγκρότησης, τότε το Κυπριακό θα μπορέσει να μπει στην ατζέντα ομαλότερα. Υπό καθεστώς πτώχευσης, οι συνομιλίες δεν μπορεί να είναι παραγωγικές. Στο

θέμα αυτό της διασύνδεσης της οικονομίας με το Κυπριακό αναφέρθηκε εξάλλου πιν Παρασκευή σε ομιλία του στην Ουάσινγκτον ενώπιον της δεξαμενής σκέψης Brookings ο ΥΠΕο Ιωάννης Κασουλίδης. Κάνοντας μνεία στην οικονομική κρίση της Κύπρου, και απαντώντας σε σχετικές ερωτήσεις, ο Κύπριος υπουργός Εξωτερικών σημείωσε ότι η κρίση δεν πρέπει να χρησιμοποιηθεί ως "ευκαιρία" για την επίλυση του Κυπριακού. "Από κάθε άποψη η επιχείρηση αυτό είναι αντιπαραγωγικό", τόνισε. "Ένα τέτοιο ενδεχόμενο δεν θα τύχανε της εμπιστοσύνης του κυπριακού λαού, ο οποίος θα υποπευόταν ότι η λύση που προκρίθηκε για την τραπεζική κρίση είχε απώτερο σκοπό την επίλυση του Κυπριακού. Εξάλλου, από οικονομικής απόψεως, η επανένωση της νήσου σε αυτή τη συγκυρία θα ήταν επιβαρυντική, παρά τα μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα οικονομικά οφέλη. Η επανένωση έχει οικονομικό κόστος που προκύπτει από τις διοικητικές αλλαγές που πρέπει να γίνουν, καθώς και από την παροχή αποζημιώσεων". Διευκρίνισε, παράλληλα, ότι στις διαπραγματεύσεις που γίνονταν η χρηματοδότηση της λύσης θα γινόταν από τους ίδιους τους Κυπρίους.